

ВІДГУК

офіційного опонента на дисертаційне дослідження Желтової Марини Олексіївни «Психолого-педагогічні умови розвитку творчого потенціалу майбутніх техніків-технологів харчової галузі» представлене на здобуття наукового ступеня кандидата психологічних наук зі спеціальності 19.00.07 – педагогічна та вікова психологія

Сучасний технік-технолог ресторанного господарства працює в умовах високого рівня конкуренції і разом з цим в умовах дефіциту певних продуктів, спаду інтересу у споживачів. Як правильно зазначає Марина Олексіївна, вирішення означених проблем та конкурентоспроможність закладів ресторанного господарства залежить від творчого підходу техніків-технологів харчової галузі. Тому надзвичайно актуальною є дисертаційна робота Желтової Марини Олексіївни присвячена принципово важливому спектру дослідження творчої діяльності, а саме – психолого-педагогічним умовам розвитку творчого потенціалу майбутніх техніків-технологів харчової галузі. Непересічної важливості набуває рецензована робота у зв'язку з вивченням умов розвитку творчого потенціалу у конкретному виді діяльності.

Заслуговує на увагу архітектоніка роботи. У структурі дисертації чітко, логічно, у повній змістовій відповідності до обраних об'єкта і предмета дослідження сформульовані три розділи та їх підрозділи. У вступі методологічно правильно визначені і співвідносяться мета, об'єкт, предмет. Вирізняється евристичністю припущення, вдумливим обранням шляхів і методів, що дали змогу глибоко, всебічно і аргументовано розкрити тему дослідження.

Наукова новизна і практичне значення переконливо аргументовані.

У першому розділі «Теоретичні засади дослідження творчого потенціалу майбутніх техніків-технологів харчової галузі» представлений вичерпний теоретичний аналіз вивчення розвитку творчого потенціалу майбутніх техніків-технологів харчової промисловості. Попри складності і

багатогранності поняття творчого потенціалу особистості дисертантка здійснила філософський і психологічний аналіз цього явища, визначила його структуру та модель і обґрунтувала психолого-педагогічні умови розвитку у процесі професійної підготовки. Перший підрозділ вирізняється здатністю дисертанта до системного викладу матеріалу, виділення суттєвої інформації. Цей підрозділ міг би претендувати на створення періодизації розвитку у світовій психології поняття «творчий потенціал особистості». У другому підрозділі цього ж розділу автор логічно викладає інформацію, зазначаючи спочатку функції техника-технолога харчової промисловості, а на їх основі визначає структурні компоненти творчого потенціалу фахівця, узагальнюючи розмаїття підходів до розв'язання цієї проблеми та надаючи пріоритетності науковим пошукам вітчизняних вчених. Основною лінією аналізу у третьому підрозділі першого розділу складають психолого-педагогічні умови розвитку творчого потенціалу майбутнього техника-технолога харчової галузі. В ньому показана складна палітра досліджуваної проблеми, що свідчить про глибоку проникливість і здатність виділити тенденції впливу умов на розвиток творчого потенціалу майбутніх фахівців.

У другому розділі «Експериментальне дослідження психолого-педагогічних умов розвитку творчого потенціалу майбутніх техніків-технологів харчової галузі» розв'язувалися завдання, що відповідають меті констатувального експерименту, предмету вивчення у дисертаційному дослідженні, а саме дослідження рівня розвитку творчого потенціалу техника-технолога харчової промисловості та визначення впливу психологічних та педагогічних умов на рівень його розвитку. Зміст цього розділу логічно пов'язаний зі змістом першого розділу. Отже, звертає на себе увагу розробка автором концептуального підходу до дослідження психолого-педагогічних умов розвитку творчого потенціалу у майбутніх фахівців харчової галузі.

Дослідницька робота багатогранна, охоплює цілісне утворення творчого потенціалу майбутніх фахівців харчової галузі, збагачує

експериментальний план дослідження проникненням у глибинні особливості структурних компонентів творчого потенціалу майбутніх фахівців, їх динаміку, гендерність, у глибинні взаємозв'язки і взаємозалежності між рівнями розвитку компонентного складу творчого потенціалу студентів та психологічними і педагогічними умовами розвитку його. Отримані емпіричні дані взаємозалежностей і взаємозв'язків між психологічними тенденціями розвитку структурних компонентів творчого потенціалу майбутніх фахівців у галузі харчової промисловості і психологічними та педагогічними умовами, що детермінують його розвиток, свідчать про здійснення дисертанткою психодидактичного підходу у розв'язанні завдань другого розділу і про непересічну цінність його для вікової і педагогічної психології.

У третьому розділі «Підвищення ефективності психолого-педагогічних умов розвитку творчого потенціалу майбутніх техніків-технологів харчової галузі» дисертант теоретично обґрунтовує комплексну психолого-педагогічну програму розвитку творчого потенціалу, посилаючись на ґрунтовні положення системного, особистісно-діяльнісного та гуманістичного підходів. Марина Олексіївна ілюструє розроблену комплексну програму моделлю розвитку творчого потенціалу техніків-технологів харчової галузі у процесі фахової підготовки. У цілому необхідно відзначити сутність та креативну побудову формувального експерименту. Основними завданнями програми розвитку творчого потенціалу фахівців харчової галузі є такі:

- формування у студентів теоретичних уявлень про творчий потенціал та його структурні компоненти;
- усвідомлення значущості використання творчого потенціалу у професійній діяльності техника-технолога харчової галузі;
- оволодіння тренінговими технологіями з метою розвитку власних творчих можливостей та оптимального вирішення професійних задач.

Зміст комплексної програми містить два взаємопов'язані і взаємодоповнювальні компоненти: теоретичний і практичний. Засвоєння теоретичного матеріалу здійснюється за допомогою міні-лекцій, а практичний блок вирізняється цінним здобутком дисертантки. В ньому передбачено використання різноманітних методів активізації та стимулювання пізнавальної діяльності, серед яких: метод мозкового штурму, моделювання професійних ситуацій, вирішення проблемних задач, розробка творчих проєктів, настільних психологічних ігор, тренінгові вправи. Змістовність цього компоненту відкриває нові можливості продуктивного управління розвитком творчого потенціалу майбутніх фахівців харчової галузі.

Результати порівняльного експерименту свідчать про те, що попри складності роботи над проблемою розвитку творчого потенціалу у майбутніх техніків-технологів харчової галузі, Желтова М.О. виконала завдання у повному обсязі, довела ефективність впровадженої програми розвитку творчого потенціалу у студентів.

Висновки чітко сформульовані, у коректній формі узагальнені теоретичні засади дослідження творчого потенціалу майбутніх техніків-технологів харчової галузі. Чітко передані суть архітектоніки і встановлені тенденції розвитку творчого потенціалу у майбутніх техніків-технологів харчової галузі та впливу психологічних та педагогічних умов на нього, а також відображені шляхи підвищення ефективності зазначених умов та результати їх впливу на творчий потенціал майбутніх фахівців у харчовій галузі.

Водночас дозвольте висловити деякі зауваження і побажання.

1. Усвідомлюючи багатогранність і складність досліджувальної теми, все ж, на наш погляд, у першому розділі допущена деяка непослідовність у викладі інформації, наприклад, на сторінці 37 дисертантка цілком правильно стверджує, що для визначення позиції сучасної вітчизняної та зарубіжної психологічної науки необхідно виділити підходи до вивчення проблеми

творчого потенціалу особистості, чітко називає основні серед них, але представників зарубіжної психології поки що не має, оскільки ідеї дослідників західної психології висвітлюються після заявленого узагальнення.

2. У змістовному теоретичному розділі дисертантка здійснює філософський і психологічний аналізи поняття «творчий потенціал особистості». Бажано було б чіткіше виділити у змісті філософського аналізу заявлені у висновках до першого підрозділу види творчого потенціалу особистості.

3. У підрозділі 3.3. стор.183 дисертантка дещо заформалізувала отримані результати порівняльного експерименту.

4. Окрему інформацію третього розділу, наприклад, що стосується ілюстративного матеріалу результатів дослідження, можна було б перенести у додаток.

Разом з тим, наведені зауваження не впливають на загальну позитивну оцінку дисертаційного дослідження і не знижують наукової та практичної цінності представленої до захисту роботи Желтової Марини Олексіївни, оскільки її результати доповнюють окремі розділи загальної, вікової, педагогічної психології, а також збагачують практичний досвід розвивальної роботи у процесі фахової підготовки.

Дисертація має самостійний і завершений характер, відзначається науковою новизною та забезпечує можливість практичного вирішення проблеми психолого-педагогічних умов розвитку творчого потенціалу у техніків-технологів харчової галузі у процесі професійної підготовки.

За результатами дисертаційного дослідження Желтовою М.О. надрукована достатня кількість наукових праць, а його зміст показово відображений у тексті автореферату.

Враховуючи наведе вище, можна зробити висновок про те, що дисертаційна робота «Психолого-педагогічні умови розвитку творчого

потенціалу майбутніх техніків-технологів харчової галузі» відповідає вимогам Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 року № 567, що дає підстави для присудження Желтовій Марині Олексіївні наукового ступеня кандидата психологічних наук зі спеціальності 19.00.07 – педагогічна та вікова психологія.

Офіційний опонент

кандидат психологічних наук

професор кафедри психології

Національного педагогічного

університету імені М.П.Драгоманова

[Handwritten signature]

